

Motion till riksdagen

1988/89:N251

av Elisabeth Persson (vpk)

Planering för civil produktion vid SAAB-Scania i Linköping

De senaste årens stora framsteg i nedrustningsförhandlingarna mellan USA och Sovjetunionen gör att världen för första gången på mycket länge kan glädja sig åt – visserligen små men likafullt konkreta – nedrustningsframsteg.

Detta måste få till följd att även Sverige omprövar tidigare beslut om produktion av avancerad krigsmateriel.

Verkställigheten av beslut om svensk nedrustning får inte äventyras eller fördröjas på grund av att de som arbetar med militär produktion riskerar att förlora jobben eller att ett avancerat teknikkunnande går förlorat.

Vpk har under en lång följd av år motionerat om att staten tillsammans med de företag som huvudsakligen står för den militära produktionen ska utarbeta planer för övergång till civilt utnyttjande av de stora kapital- och teknikresurser som ligger nedplöjda i krigsmaterielindustrin.

Vår utgångspunkt är att det är orimligt att tusentals arbetare och tjänstemän, som med sina arbetsinsatser säkrat genomförandet av statliga beslut, ska ställas inför hotet att bli arbetslösa den dagen det bedöms möjligt att minska de militära satsningarna. Lika orimligt är det om ytterligt kostsamma militära beställningar görs – eller fullföljs – i första hand av rent arbetsmarknadspolitiska skäl och inte utifrån reella försvarsbehov.

”Det är av synnerlig vikt att nedrustning inte leder till arbetslöshet”, skrev Inga Thorsson i en utredning om vissa nationella aspekter av sambandet mellan nedrustning och utveckling (1983). Hon anser i betänkandet att staten tillsammans med berörda företag bör utarbeta konkreta handlingsalternativ och skapa instrument för en stegvis genomförd omställning och att detta bör inledas omgående. Hon påpekar vidare att en omställning till civil produktion erfarenhetsmässigt inte går att genomföra hastigt, utan att det är en kostsam och tidsödande process, som i vissa fall kan ta upp till tio år för att bli lönsam.

Utredaren ansluter sig till vpk:s uppfattning om nödvändigheten av planering för övergång från militär till civil produktion. Och med beaktande av vad som anfördes i den socialdemokratiska motionen inför JAS-beslutet 1982, nämligen att ”för den framtida planeringen inom flygindustrin bör det klargöras att något nytt projekt för utveckling av flygplan ej kan vara aktuellt när utvecklingsarbetet för JAS börjar minska i 1990-talets början”, borde en planering för övergång till civil produktion på SAAB-Scania i Linköping varit långt framskriden vid det här laget.

Den tillverkning av civila flygplan som nu pågår vid SAAB-Scania i

Linköping kan uppenbarligen inte, trots statligt stöd, utvecklas i så stor omfattning att den arbetskaperitet som är bunden i JAS-projektet kan överflyttas till och användas i den civila delen.

Mot. 1988/89
N251

Behovet av planering för övergång från militär till civil produktion är alltså fortfarande påkallat.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär ett program för civilt utnyttjande av de resurser som frigörs när de statliga militära beställningarna upphör eller skärs ner vid SAAB-Scania i Linköping.

Stockholm den 21 januari 1989

Elisabeth Persson (vpk)